

Zorgstelsel en de geschiedenis van de medische advisering

Kort verslag Nascholing
Weslycyclus/NVAG
symposium 8 december
2016

**30 jaar zorgstelsel
vanuit bestuurskundig
perspectief Jan-Kees
Helderman, Institute for
Management Research,
Radboud Universiteit.**

Vullen de instituten in de
Nederlandse
gezondheidszorg elkaar
aan of zijn ze tot elkaar veroordeeld?

Jan-Kees Helderman schreef recent het essay *De Effecten van stelsels - Een drieluik over stelselhervormingen en transitie in de Nederlandse gezondheidszorg*. Aanleiding was een symposium van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving in oktober. In het essay gaat Helderman in op de recente geschiedenis van de stelselhervorming en de diverse voorstadia daarvan. Telkens vormde het samenspel tussen instituties in het zorgbestel aanleiding tot hervormingen. In zijn bijdrage ging Helderman in op de maatschappelijke krachten en politieke overwegingen die aan de stelselherzieningen ten grondslag lagen, vanuit bestuurlijk perspectief. Eerder schreef hij het boekje *De Dijkgraaf van de Zorgpolder*. Dit was een onderzoek naar hoe veranderende politiekbestuurlijke en maatschappelijke condities van de Nederlandse gezondheidszorg, en de zich ontwikkelende beleidsagenda, van invloed zijn geweest op de totstandkoming van het Zorginstituut Nederland.

Medische advisering en controles in het ziekenfonds- en ziektekostenverzekeringsbestel 1910-2006. Karel-Peter Comanje, Celsus academie voor betaalbare zorg, Radboud umc

Karel-Peter Comanje is expert op gebied van de historie van het Nederlandse zorgverzekeringsstelsel en auteur en redacteur van vele boeken, rapporten, tijdschriften en andere publicaties hierover. Hij heeft het ontstaan van ZN van nabij meegemaakt vanuit de voorlopers van ZN, de Vereniging Nederlandse Zorgverzekeraars (VNZ) en het Kontaktorgaan Landelijke Organisaties van

Ziektekostenverzekeraars (KLOZ). Van 2002-2014 was hij manager en senior-onderzoeker van het Kenniscentrum Historie Zorgverzekeraars. Thans is Karel-Peter senior-onderzoeker bij de Celsus academie voor betaalbare zorg voor onderzoek naar 40 jaar kostenbeheersing in de zorg (1966-2006). Een en ander laat een bredere kijk toe op de evolutie van het zorgstelsel in de periode 1910-2006. Sommige discussies lijken telkens terug te keren in andere gedaante, wat sommigen wel het 'kortetermijngeheugen' van de zorg noemen. Denk aan bijvoorbeeld discussies over betaalbaarheid van de zorg, toegankelijkheid en kloof in de

samenleving, en afbakening/ convergentie volksgezondheid en sociale dienstverlening. De deelnemers werden uitgedaagd te denken over de stelling dat belangrijke wijzigingen in het stelsel vaak plaatsvinden in relatieve stilte. Veranderingen waarover weinig (luidruchtig) wordt gediscussieerd blijken achteraf vaak ingrijpend. Hierbij kwam ook de sterk veranderde positie van adviserend geneeskundige (ooit "controlerend geneesheer") aan bod met meer of minder concrete voorbeelden.